Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 213 Katowice, niedziela 14-go września 1930. **Rok 29**

TELEGRAMY.

Zabronione manifestacje na 14 września

Warszawa. Na dzień 14 b. m. komisarjat rządu zabronił wszelkich pochodów i zebrań pod gołem niebem ze względu na bezpieczeństwo publiczne. (PAT.)

Ochrona drobnych dzierżawców rolnych.

Warszawa. Prezydent Rzplitej podpisał na wniosek rady ministrów rozporządzenie z mocą ustawy o przedłużeniu mocy obowiązującej ustawy z dnia 21 lipca 1924 r. o ochronie drobnych dzierżawców rolnych na okres 3 lat, ewentualnie do czasu wcześniejszego uregulowania tej sprawy w drodze ustawodawczej. Jednocześnie P. Prezydent podpisał na wniosek rady ministrów rozporządzenie z mocą ustawy o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli.

Nowa zbrodnia Ukraińców.

Warszawa. W nocy z dnia 10 na 11 b. m. powstał pożar na folwarku Słoboda Złota w powiecie brzeżańskim województwa tarnopolskiego. Spłonęło 11 stert zboża, należących do Izydora Trakowa, dzierżawcy folwarku. Pożar wybuchł na skutek podpalenia. Dochodzenia w toku. Są podejrzenia, że sprawcami są członkowie ukraińskiej organizacji boojwej.

Sprawność kolei polskich.

Gdynia. Bawił tu redaktor „Stokholms Tidningen", Gösta Person, który już zwiedził całą Polskę i był po raz drugi w Gdyni. W rozmowach z przedstawicielami władz gdyńskich wyraził zdumienie z powodu budowy portu i miasta Gdyni. Również podziwiał sprawność kolei polskich.

Olbrzymi pożar tartaków.

Bukareszt. Pożar zniszczył fabrykę obróbki drzewa w miejscowości Sadora, niedaleko Cernautzi. Pożar ogarnął tartak oraz wielkie składy drzewa, wyrządzając szkody w wysokości 30 milj. lei. Druga fabryka obróbki drzewa, położona również w pobliżu Cernautzi, w miejscowości Negra Surului, została nawiedziona także przez pożar. Straty wynoszą tu około 20 milj. lei. (PAT.)

Wybuch wulkanów.

Messyna. Wybuchowi wulkanu w Tromboli towarzyszyło niezwykłe zjawisko. Z krateru wypłynął szeroki na 50 metrów strumień gorącego piasku, który spustoszył wszystko, cokolwiek spotkał na swej drodze. Na szczęście strumień ten nie popłynął zbyt daleko. Wiele osób poniosło śmierć i rany. (PAT.)

Tokjo. W piątek rano nastąpił wybuch wulkanu Asama. Mieszkańcy okolicznych miejscowości opuszczali w popłochu domy. Według dotychczasowych danych, zginęła jedna osoba. (PAT.)

Sąd potwierdza aresztowanie byłych posłów.

Warszawa. Polska Agencja Telegraficzna komunikuje: Na podstawie doniesień przesłanych przez władze bezpieczeństwa do Prokuratorji w Warszawie w związku z dokonanem zatrzymaniem z 9 na 10 bm. grupy b. posłów, prokurator sądu Okręgowego w Warszawie wraz z sędzią śledczym udali się w dniu 11bm. do miejsca zatrzymania w Brześciu n/Bugiem. Po przesłuchaniu zatrzymanych sędzia śledczy zastosował zgodnie z art. 168 K. P. K. jako środek zapobiegawczy tymczasowe aresztowanie w stosunku do następujących osób: Baćmagi Józefa, Bagińskiego Kazimierza, Barlickiego Norberta, Celewicza Włodzimierza, Ciołkosza Adama, Dębskiego Aleksandra, Dubois Stanisława, Kiernika Władysława, Kochuta Osypa, Liebermanna Hermanna, Liszczyńskiego Iwana, Mastka Mieczysława, Palijiwa Dymitra, Popiela Karola, Pragiera Adama, Putka Józefa, Sawickiego Adolfa, Witosa Wincentego i Wysłockiego Ołeksy.

Warszawa. Minister Sprawiedliwości Car wystosował do Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie pismo treści następującej:

Rada Adwokacka w Warszawie na posiedzeniu nadzwyczajnem w dniu 10-go września br. w sprawie zatrzymania przez władze bezpieczeństwa zgodnie z art. 167 K. P. K. 4 członków Izby byłych posłów powzięła na podstawie niesprawdzonych u źródła informacyj uchwałę, wykraczającą poza zakres ustawowych uprawnień Rady, niezgodną w swojej treści z przepisami prawa, oraz niedopuszczalną ze względu na formę.

Uchwała powyższa, podana do prasy, uległa aresztowi, mimo to w odpisach została wywieszona w pokojach adwokackich Sądu Okręgowego i Apelacyjnego w Warszawie. Powyższe bezprawne postępowanie Rady Adwokackiej czyni koniecznem zastosowanie do niej środków, przewidzianych w artł 37 statutu palestry.

Załączając w odpisie przytoczoną wyżej uchwałę uprzejmie zapytuję na podstawie, czy Naczelna Rada Adwokacka wydała lub wydać zamierza zarządzenia, celem przywrócenia w łonie Rady Adwokackiej normalnych stosunków prawnych, pogwałconych przez wydanie przytoczonej uchwały.

Bydgoszcz. Nocy dzisiejszej koło godz. 12-tej został aresztowany w Weiherowie były poseł Sejmu ze stronnictwa Narodowego, Jan Kwiatkowski. Kwiatkowski jest kupcem w Weiherowie, pozostającym w stanie upadłości. Naraził on szereg firm na bardzo poważne straty.

Bydgoszcz protestuje.

Bydgoszcz. Rada miejska uchwaliła wszystkimi głosami polskimi przy wstrzymaniu się od głosowania radnych niemieckich następującą rezolucję: Rada miejska m. Bydgoszczy, idąc za głosem ogółu mieszkańców swego miasta, łączy się z manifestacją narodową z ubiegłej niedzieli i zakłada energiczny protest przeciw zakusom niemieckim na polskie Pomorze, z którem związane są najżywotniejsze interesy narodu. (Pat.)

Calonder cofa dymisję?

Berlin. (Tel. wł.) Biuro Wolffa donosi z Genewy, że w kołach Ligi Narodów panuje powszechne życzenie, by dotychczasowy prezydent komisji mięszanej dla Górnego Śląska, Calonder, który jak wiadomo podał się do dymisji, pozostał na swem stanowisku. Ogólnemu zaufaniu — twierdzi biuro Wolffa, — jakie zdobył sobie Calonder przez objektywne sprawowanie swego urzędu, daje wyraz ta okoliczność, że dr. Curtius i minister Zaleski wystosowali wspólne pismo do Ligi Narodów, proszące ją o zwrócenie się do Calondra, by cofnął dymisję. Przypuszczalnie Calonder prośbie tej nie odmówi.

Nie wiadomo, o ile doniesienie Biura Wolffa polega na prawdzie. Z polskiej strony nie ma dotychczas potwierdzenia.

Próby odroczenia sprawy Paneuropy.

Genewa. W kołach genewskich komentowane są przedewszystkiem przemówienia Brianda i Hendersona. Zdaniem tych kół, o ile wywody francuskiego ministra spraw zagranicznych miały charakter trochę nieokreślony, podkreślały jednak konieczność utworzenia europejskiego związku państw, o tyle angielski sekretarz stanu do spraw zagranicznych odrzucił zdecydowanie projekt takiego związku, któryby rozporządzał określoną organizacją. Liczne delegacje, reprezentujące rządy, które w odpowiedziach swoich na memorial Brianda wysunęły różne ważne zastrzeżenia, powitały gorąco zdecydowane stanowisko przedstawiciela Wielkiej Brytanji. Również w kołach sprzymierzeńców Francji nie daje się zauważyć żadne szczególne zainteresowanie planem Brianda.

Jest rzeczą możliwą, że sprawa utworzenia Unji Europejskiej nie będzie przekazana do szóstej komisji Zgromadzenia Ligi, lecz zostanie bezpośrednio przekazana komitetowi studjów, którego sprawozdanie będzie omówione na Zgromadzeniu Ligi w przyszłym roku. (Pat.)

Niefortunny sojusz

Znamiennym objawem w rozwoju stosunków wewnętrznych w Polsce był bezwątpienia fakt połączenia się stronnictw opozycyjnych do wspólnej akcji. Zasadniczo byłby to zdrowy objaw, gdyż usuwałby z życia naszego rozproszkowanie społeczeństwa na wiele drobnych grup. Szkodliwość takiego rozproszkowania jest dla każdego widoczna, nie potrzeba jej więc wcale udowadniać.

Aby jednak takie połączenie miało dodatnie skutki, musi być oparte na naturalnych podstawach. To znaczy, łączyć się mogą jedynie takie ugrupowania, które w zasadniczych swych poglądach są do siebie zbliżone, a dzieli je tylko sposób postępowania dla osiągnięcia swych celów.

Tymczasem połączenie, jakie dokonało się w łonie opozycji, ma zupełnie inny charakter. Połączyły się grupy, które nietylko nie są do siebie ideowo zbliżone, lecz stoją na przeciwległych biegunach. Chrześcijańskiej demokracji nie łączy przecież nic ze socjalistami, wrogami religji i sprawiedliwości socjalnej, ani z takiemi stronnictwami, jak stronnictwo chłopskie, zbliżone bardzo do komunizmu. To samo można powiedzieć o stosunku innych ugrupowań, wchodzących w skład tak zwanego centrolewu.

Jeśli połączenie tak sprzecznych ze sobą pod względem ideowym ugrupowań zostało dokonane, to stało się to nie dlatego, by wspólnie dążyć do zrealizowania jakiegoś programu. Motywem więc nie była twórcza praca, lecz jedynie dążność do obalenia rządu, a właściwie marszałaka Piłsudskiego. Cel więc był wyłącznie negatywny.

Z góry było do przewidzenia, że taka koncepcja jest skazana na zagładę, skoro tylko wejdą na porządek dzienny sprawy, co do których trzeba będzie zająć zasadnicze stanowisko. Taką sprawą było przedewszystkiem pytanie, co stanie się, gdyby ten negatywny cel — obalenie marszałka Piłsudskiego — został osiągnięty. Czy można przypuścić, że powstałby rząd chadecko-piastowski — socjalistyczny, który oparty o trwałą większość, zdołałby dłuższy czas utrzymać się przy władzy? Chyba nikt nie wierzy w to — a najmniej sami twórcy owego nienaturalnego tworu, jakim jest centrolew — że rząd taki, w którym zasiadają zwalczające się światopoglądy, byłby w stanie prowadzić zgodną politykę. Przy pierwszej lepszej kwestji musiałoby nastąpić starcie. Bo niema i nigdy być nie może konpromisu pomiędzy socjalizmem, a katolickim światopoglądem. Tworzenie zatem bloku, który ma na celu obalenie tego, co istnieje, a który nie jest w stanie utworzyć na to miejsce czegoś lepszego, jest działalnością szkodliwą, którą zwalczać należy.

Prawdziwość tego poglądu potwierdza w zupełności rozwój wypadków. Oto z chwilą rozpisania wyborów blok opozycyjny zaczął zastanawiać się nad tem, by nietylko urządzić wspólne ma-

nifestacje, ale także iść wspólnie do wyborów. Zamierzano więc wystawić wspólną listę kandydatów. Rzecz prosta, że taki blok musiałby wystąpić z odezwą do wyborców, w której określiłby swój program. Wyborcom nie wystarcza bowiem zapowiedź walki z marszałkiem Piłsudskim. Oni pragną wiedzieć, co się stanie, jeśli cel ten zostanie osiągnięty, aby mogli zdecydować się, czy mają głosować za usunięciem obecnego systemu. Jeśli bowiem po obaleniu marszałka Piłsudskiego mają nastąpić gorsze stosunki, w takim razie niema celu obalać obecnego systemu.

Blok opozycyjny zaczął więc opracowywać wspólny program. I teraz właśnie okazało się, że nawet w sformułowaniu papierowej deklaracji nie mogą pogodzić się stronnictwa, wchodzące w skład bloku. Dla stronnictwa chrześcijańskiej demokracji wspólna platforma wyborcza, jako podstawa współpracy stronnictw także na przyszłość, musiałaby obejmować gwarancje, że we współpracy tej przestrzegane będą przez wszystkie stronnictwa, wchodzące w skład bloku, zasadnicze jej postulaty. Takimi naczelnymi postulatami jest poszanowanie przepisów konkordatu, nierozerwalność małżeństw, katolickie wychowanie młodzieży i regulowanie spraw socjalnych na podłożu chrześcijańskiem. Jednakowoż radykalne ugrupowania, wchodzące w skład bloku, nie chciały i nie mogły podpisać takich postulatów, będących w sprzeczności z ich naczelnemi zasadami. Niewątpliwie bowiem wyborcy socjalistyczni nie oddaliby swych głosów na kandydatów, zwalczających program socjalistyczny. Naodwrót zaś nieumieszczenie tych postulatów w programie bloku musiałoby odstręczyć zwolenników chrześcijańskiej demokracji od głosowania na wspólną listę.

Wynikiem tej sytuacji było wycofanie się chrześcijańskiej demokracji z bloku. Również śląska NPR., obawiając się widocznie utraty reszty wpływów, nie chciała zgodzić się na wspólną listę z socjalistami i idzie samodzielnie do wyborów.

Chociaż więc w bloku z socjalistami pozostało stronnictwo „Piasta" i część NPR., oraz stronnictwo chłopskie, to jednak już teraz można mówić o rozbiciu bloku przeciwrządowego. Wystąpiłoby ono jeszcze jaskrawiej na terenie sejmu, gdyby blok ten powołany został do twórczej pracy. Powróciłyby zatem te stosunki, jakie panowały przed przewrotem majowym, kiedy to sejm nie mógł wyłonić ze siebie stałej większości, mogącej pracować z pożytkiem dla państwa.

Wszelkie zatem usiłowania, zmierzające do wytworzenia bloku stronnictw opozycyjnych, są bezcelowe. Mogą połączyć się na krótki czas posłowie, należący do opozycji, dla ratowania swych mandatów i wpływów. Ale z tego nie wynika, by takie postępowanie było wyrazem woli wyborców. Przeciwnie — naród coraz bardziej zaczyna sobie uświadamiać, że walka z marszałkiem Piłsudskim, prowadzona jest nie w tym celu, by wytworzyć w przyszłości lepsze warunki rozwoju państwa i bytu narodu, lecz nato, by ratować stanowiska posłów. Nie pójdzie te za głosem tych, którzy kierują się pobudkami egoistycznemi, a nie względami na dobro państwa i narodu.

Przegląd polityczny

Niemcy w Lidze Narodów.

Prasa niemiecka pisze z ożywieniem o zadaniach delegacji niemieckiej na obecnej konferencji w Genewie. „Frankfurter Ztg." ostrzega przed iluzjami, utrzymując, że minęły czasy, kiedy każde posiedzenie Ligi Narodów przyniosło Niemcom pozytywne rezultaty. Dotychczas na wszystkich sesjach Ligi omawiane były głównie zagadnienie, związane z okupacją Nadrenji. Po rozwiązaniu tego zagadnienia obrady Ligi Narodów wejdą w okres cichej pracy i dopiero wtedy, gdy wielkie międzynarodowe problemy, jak sprawa rozbrojenia oraz ostateczna rewizja traktatu wersalskiego, zostaną uregulowane, obrady genewskie powrócą znów do swej dawnej świetności.

„Germanja" konstatuje z wielkiem zadowoleniem, że niemieccy delegaci nie potrzebują tym razem prowadzić rozmów na stary temat o kosztach reparacyjnych i ewakuacji Nadrenji, lecz mają możność skoncentrowania się nad ogólnemi kwestjami polityki międzynarodowej. Społeczeństwo niemieckie oczekuje od swych przedstawicieli utrzymania tej linji polityki zagranicznej, która spowoduje reorganizację Europy.

Przepowiednie.

Niektóre pisma niemieckie łamią sobie głowę nad tem, jaki będzie skład nowego parlamentu. Na podstawie dotychczasowego przebiegu kampanji wyborczej przewidują one następujący wynik wyborów:

Hitlerowcy zdobędą 60 mandatów, w poprzednim parlamencie mieli 12. Niemiecko-narodowi (grupa Hugenberga) 40 do 45 mandatów. Socjaliści 150. Komuniści 55. Centrum 65. Niemieckie stronnictwo państwowe, utworzone z demokratów i zakonu młodo-niemieckiego 30. Demokraci mieli dotychczas 25. Landvolk 18 do 20, poprzednio 9. Konserwatywne stronnictwo ludowe, powstałe z odpadnięcia od narodowo-niemieckiego 10. Niemieckie stronictwo ludowe (Stresemanowcy) 25, dotychczas 45. Stronnictwo gospodarcze 23, jak dotychczas. Ludowcy bawarscy 16.

Zobaczymy, czy sprawdzą się te przepowiednie.

Rosja chce wywołać rewolucję na Węgrzech.

Prasa sowiecka poświęca dłuższe artykuły perspektywom rewolucji komunistycznej na Węgrzech i w krajach naddunajskich. Krwawa demonstracja komunistycz na w Budapeszcie — zaznaczają „Izwiestja" — uchyliła rąbek zasłony i ujawniła niezłomne dążenie proletarjatu węgierskiego do sowietyzacji Węgier. Zabójcze dla rozwoju gospodarczego krajów naddunajskich traktaty w Trianon i w Neilly mogą być zmienione tylko w drodze rewolucyjnej. Wysiłki rewolucyjne robotników i włościan wszystkich państw dunajskich pod kierownictwem partji komunistyczna w Budapeszcie — zapodstawie równości proletarjackiej w federację sowiecką, która zapewni proletarjatowi rozwój gospodarczy. Artyku „Izwiestij" odzwierciedla program, polegający na utworzeniu z Czechosłowacji, Austrji i Węgier sowieckiej federacji dunajskiej.

Walki w Chinach.

Według wiadomości, otrzymanych z oblężonego miasta Nan-Ning-Fu, które stanowi główny punkt obrony powstańców prowincji Kwang-Si, podczas ostatniego bombardowania przez aeroplany kantońskie, zabitych zostało około 200 osób. Miasto odpowiedziało odmownie na wezwanie do poddania się, jednakże z powodu wyczerpania się zapasów żywności, komendant miasta nakazał przeprowadzić ewakuację ludności cywilnej. Z górą ¾ ludności zostało ewakuowane w czasie pierwy działań bojowych. Pewna liczba cudzoziemców, którzy pozostawali jeszcze w mieście i schronili się na statki, stojące na rzece, opuszczą niebawem okolice Hong-Kongu i Nan-Ning-Fu.

Według komunikatu wojska rządowe pobiły komunistów tak, iż Szanghai został uwolniony od niebezpieczeństwa. Z drugiej jednak strony donoszą, iż komuniści zajęli Sza-si oraz kilka innych miast wzdłuż górnego biegu Jang-Tse.

BRANIBOR

43) (Ciąg dalszy.)

Jak matka na gnieździe, broniąca młodych orląt, tak rzucił się Zdzieszko na żołnierzy.

— Zbójcy! Zbójcy! Precz!

Uderzył dziesiętnika gęślą w głowę, zasyczały jękiem struny roztrzaskanego instrumentu.

— Ratujcie! Ratujcie! — krzyczał okropnym głosem Zdzieszko, pasując się z żołnierzami.

Przypadł do szaleńca Bernard i obalił go straszliwem uderzeniem w pierś.

Zdzieszko runął na ziemię. Padł w gąszcz dziewanny, rosnącej na polanie.

— Gdzie ty jesteś, o Jesse! — zawołał szaleniec z rozpaczą.

Głos jego jęczy, jak rozbita gęśl, bo płuca buchają kaskadami krwi...

VI.

Robota wre w izbie czeladniej braniborskiego zamczyska. Dziewczęta służebne przędą na kołowrotkach, dwie starsze kobiety tkają płótno. Tkacki warsztat odzywa się co chwilę miarowem rytmicznem echem, na którego znak łódka, jak strzała między dwoma rzędami rozpiętych nici przelatuje.

Kobieta, choć pilnie na warsztat patrzy i łódką z nitką dogląda, ma jednak czas słuchać wśród huku i turkotu, baśni i klechd, jakie przyjaciółka jej przędącym dziewczętom opowiada.

Wśród dziewek przędzie Adelajda. Jej prześlica toczona, bielutki len snuje się na wrzeciona. Niesporo idzie hrabiance robota. Co chwilę przerwie dziewoja robotę, zapatrzy się przed siebie, myśli i myśli.

Zaśmiało się dziewczę do swoich własnych marzeń i na nowo uwagę na kądziel i kołowrotek zwraca. Znowu toczy się koło, znowu wrzeciono wiruje po ziemi. O Mściwoju marzy krasawica, o uściskach jego, o pocałunkach... Jakie chwile z nim przeżyła, ach, jakie chwile szczęścia...

Na podwyższeniu, na dębowem krześle, siedzi pani Kunigunda, siostra księcia saskiego Bernarda. Umyślnie w babieńcu krzesła jej wysoko postawiono, aby sama odpoczywając, doglądała dziewek roboty, aby naganiała hawelańskie niewolne dziewczęta do pracy.

Dziś wszystkie koła warczą, robota raźno idzie, bo hrabianki z czeladzią i służebnicami w babieńcu przędą i roboty doglądając zacną matronę wyręczają. Przy krześle jej stoi wino w łagwi; napiła go się, aby zagrzać starą krew, gdy zaś skutkiem trunku rozkoszne ciepło rozeszło się po żyłach, spuściła głowę na dół i usnęła.

Nie tka i nie przędzie księżniczka Oda, rodzona córka margrafa Dietricha. Usunęła się w kąt, gdzie przybito ogromny, czarny krzyż, gdzie przed wizerunkiem Zbawiciela kaganiec płonie. Trzeszczy w kagańcu dogorywający knot, nici jego wyławiają ostatnie krople topionego łoju; choć płomień się zwiększa, to moc światła słabnie, blednie, nad językiem ognia ukazuje się swąd, roznoszący dym.

Nie mogąc na książce liter przeczytać, kazała Oda dziewce dolać do kagańca paliwa, gdy zaś zapłonęło światło, czyta dalej, a przeczytane z pergaminu słowa półgłosem powtarza:

— „W każdym dniu błogosławimy Cię, Panie...

— „I chwalimy imię Twoje na wieki i na wieki wieków.

— „Zmiłuj się nad nami, Panie, zmiłuj się nad nami.

„Niechże miłosierdzie spełni się nad nami, jako nadzieję położyliśmy w Tobie."

Habit mniszki Odę stroi, głowa czarną chustą okryta, długa, czarna suknia, do stóp w szerokich fałdach spada. Oczy jej zatopione w księdze, usta słowa modlitwy szepcą.

Gdy dzieweczka oderwie wzrok od świętej księgi, z oczu i oblicza jej poznasz, że ta prześliczna twarz kobieca nie do habitu zakonnego, nie do pokutnego życia stworzona. Oczy takie rozumne, piękne i wymowne, nad niemi brwi zatoczone w delikatny i regularny łuk, nos kształtny, krasne barwą róży usta, twarz jak z marmuru biała, robią wrażenie jakby królowa jaka a nie mniszka pod krzyżem siedziała. Nie płachtę kiru*), lecz królewską purpurę włożyć na tę bujną a przecież jak chabina lilji zgrabną postać, w białe ręce dać berło, a na ciemny włos włożyć koronę brylantami strojną, zaś otoczoną falującą pierś łańcuchem złotym ustroić.

Majestat od tej dziewki bije, wdzięczna jak róża, a poważna jak Sybilla. Czar jej postaci przyciąga, a powaga, jaka z oczu bije, trzyma człowieka w odległości należnej tronowi...

Na świat tej krasawicy, na wiosnę życia, być szczęśliwą i nieść szczęście, jaśnieć na królewskim dworze, a nie w czarnej sukni zakonnej wieść pokutne życie...

A przecież gruby habit postać jej królewską spowił, nie radości i weselu, lecz modlitwie i pokucie się oddała. Zatopiła oczy w pergaminie, na którym pobożny zakonnik obrazek święty wymalował i modlitwę wypisał.

Nie zawsze ta księżniczka Oda pokutne życie wiodła, nie zawsze żałobie się oddawała, nie zawsze w grubym zakonnym habicie chodziła.

*

Walka wre w młodej jej duszy, tęsknica panuje w sercu, myśli przelatują przez głowę chmurne, raz jako jesienna burza, wesołe znów i radosne, jak promień słonka wiosennego. Wspomnienia przesuwają się przez pamięć, jedne niosąc żal, smutek, łzy i rozpacz, a drugie nadzieję...

*

Dawne to, dawne lata jak młode dziewczątko oddane na dwór cesarski wśród równych jej wiekiem i rodem wesołe lata dzieciństwa pędziło.

(Ciąg dalszy nastąpi).

*) Kir — sukno czarne.

WIADOMOŚCI ZE ŚLĄSKA

Niedziela czternasta po Ziel. Świątk.

Niedziela 14 września

Uroczystość Podwyższenia św. Krzyża.

Św. Materna, biskupa w Trewirze.

Św. Kornela, papieża i męczennika.

SŁOW.: ZIEMIOMYSŁ.

Jutro poniedziałek, 15 września: Św. Nikodema, kapłana, męczennika, † 71.

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 5.17,	o godz. 18.01
Księżyca	„ 20.20,	„ 12.28

Ostatnia kwadra, 15 wrz. o godz. 21.56.42.

Długość dnia 12.44.

Zmiany powietrza: pochmurno, chłodno. — Jutro: wietrzno, grad, deszcz.

— **Podatki we wrześniu.** Ministerstwo skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że we wrześniu b. r. płatne są podatki:

1. Do 15 września — podatek przemysłowy od obrotu, osiągniętego w sierpniu b. r. przez przedsiębiorstwa handlowe 1 i 2 kat. i przemysłowe 1 i 2 kat., prowadzące prawidłowe księgi handlowe, oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

2. W ciągu września — 3 rata kwartalna zaległości podatku gruntowego, dochodowego i majątkowego od rolników, zalegających z temi podatkami w dniu 1 stycznia 1930 r. w łącznych kwotach ponad 100 zł, a którzy jednak uiścili w terminie płatności 1 i 2 ratę podatku gruntowego.

3. W ciągu września — 1 połowa zaległości podatku gruntowego, dochodowego i majątkowego od rolników, zalegających z temi podatkami w dniu 1 stycznia 1930 r. w łącznych kwotach do 100 złotych.

4. Podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — do 7 września, potrąconych w ciągu sierpnia.

Nadto we wrześniu b. r. płatne są zaległości odroczone i rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze.

— **Zmiana cen soli jadalnej.** Ministerstwo skarbu odpowiedniem rozporządzeniem ustalił z dniem 16 września nowe ceny soli jadalnej, a mianowicie 100 kg soli warzonki i białej soli kamiennej wraz z opakowaniem kosztować będzie 36 zł, za 100 kg szarej soli kamiennej — 26 zł. Do powyższych cen soli, sprzedawanej w ozdobnych opakowaniach po 1 kg, względnie po ½ kg, doliczać się będzie koszty opakowania 10 zł za 100 kg przy opakowaniu p 1 kg i 15 zł za 100 kg przy opakowaniu po ½ kg.

— **Podwyższenie kwot przekazów pocztowych.** Na mocy rozporządzenia ministra poczt i telegrafów dopuszcza się obecnie przekazy pocztowy i telegraficzne do kwoty 2000 złotych na jeden przekaz, jak również obciążenie za pobraniem przesyłki listowej, listu wartościowego lub paczki do 2000 złotych.

— **W sprawie leczenia inwalidów wojennych w zdrojowiskach.** Zarząd Główny Związku inwalidów wojennych R. P. przedłożył ministrowi pracy i opieki społecznej memorjał w sprawie leczenia inwalidów wojennych w zdrojowiskach.

Związek inwalidów domaga się w tym memorjale, aby ogólnopaństwowy związek kas chorych przyznał inwalidom wojennym prawo do lecznenia zdrojowego nietylko w wypadkach chorób, pozostających w związku przyczynowym ze służbą wojskową, lecz również w wypadku innych chorób. Związek uzasadnia żądanie tem, że chorobv te, chociaż nie wynikłe bezpośrednio ze służby wojskowej, pozostają jednak w związku z ogólnym złym stanem zdrowia inwalida, spowodowanym właśnie tą służbą.

— **Ilość bezrobotnych w Polsce.** Jak wynika z ostatniej statystyki, opracowanej przez ministerstwo pracy i opieki społecznej na dzień 16 sierpnia b. r. na terenie całej Polski znajdowało się 184.388 bezrobotnych; z tej liczby 75.051 bezrobotnych uprawnionych jest do pobierania zasiłków z tytułu bezrobocia. Największa ilość bezrobotnych przypada na wojew. łódzkie, gdzie 34.308 osób pozostaje bez pracy. **Województwo śląskie posiada 33.347** bezrobotnych, województwa poznańskie i pomorskie 17.812 bezrobotnych, województwa południowe 23.828, województwa wschodnie 5431 bezrobotnych.

W Warszawie znajduje się 12.195 bezrobotnych, w Sosnowcu 13.982, w Białymstoku 2042 bezrobotnych.

W porównaniu z poprzedniemi tygodniami bezrobocie zmniejsza się, na 1 sierpnia bowiem obejmowało 194.927 osób.

Województwo śląskie.

* **50-lecie T. C. L.** W ubiegły wtorek odbyło się zebranie rady okręgowej T. C. L. na Górny Śląsk poświęcone zorganizowaniu obchodu jubileuszowego Towarzystwa Czytelni Ludowych, na którem ustalono ostatecznie, że uroczysty obchód wojewódzki odbędzie się **w niedzielę, dnia 12 października br. w Katowicach** i ustalono program, obejmujący uroczyste nabożeństwo w katedrze, pochód i akademję w teatrze.

Z Katowickiego.

Katowice. (Obowiązek rejestracji osób wojskowych). Stwierdzono, że w wielu wypadkach młodzież rocznika 1912 nie zgłasza się do odbywającej się rejestracji wojskowej. Niezgłoszenie się do rejestracji w terminie ustalonym w obwieszczeniach powoduje kary administracyjne, które pociągają za sobą utratę praw do ulg i odroczeń wojskowych.

— (Zasądzenie szpiegów). W środę i czwartek odbyła się rozprawa przed izbą karną przeciwko Jakóbowi Grünbaumowi z Miechowa i Janowi Wandziokowi z Siemianowic, oskarżonym o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa. Sąd uznał winę oskarżonych i zasądził Grünbauma na rok i 8 miesięcy, Wandzioka zaś na rok i 2 miesiące więzienia.

— (Okradzenie pasażerki). Eleonorze Żyłowej z Katowic skradziono na dworcu kolej. w Boguminie w czasie wsiadania do pociągu, zdążającego w kierunku Lwowa, skórzaną torebkę damską, zawierającą srebrny zegarek damski, dwa bilety kolejowe z Marienbadu do Lwowa, 60 koron czeskich, sznur korali oraz paszport zagraniczny, wystawiony w roku 1929 przez dyrekcję policji w Katowicach na nazwisko okradzionej.

— (Nożem w głowę). W barakach przy ulicy Królowej Jadwigi 10 powstała bójka pomiędzy robotnikami Józefem Krompcem, Teodorem Hajdukiem i Janem Waliczkiem. W toku bójki pchnął Hajduk Krompca kilka razy nożem w głowę, raniąc go ciężko. Krompiec wybiegł potem na ulicę, gdzie jednak upadł, tracąc przytomność. Odstawiono go do szpitala miejskiego.

Zawodzie pod Katowicami. (Nagła śmierć). W dniu 11 b. m. przed południem zaniemogła 78-letnia Marja Seidelona. Wkrótce potem zmarła. Lekarz stwierdził śmierć wskutek udaru serca.

Dąb pod Katowicami. (Nieszczęśliwy wypadek). W odlewni Pawła Cieślaka podczas sortowania odpadków mosiężnych wybuchł zapalnik, znajdujący się prawdopodobnie pomiędzy odpadkami i urwał robotnikowi Józefowi Przewoźnemu trzy palce lewej ręki. Nieszczęśliwego odstawiono do szpitala miejskiego w Katowicach.

Mysłowice. (Wspólny grób poległych powstańców). Magistrat miasta Mysłowic w porozumieniu z zarządem kościelnym i organizacjami społecznemi zamierza przeprowadzić wydobycie zwłok uczestników powstań śląskich, spoczywających na cmentarzu katolickim, celem złożenia ich we wspólnym bratnim grobie, na którym stanie odpowiedni pomnik.

— (Nowy pociąg). Z dniem 15-go września uruchomiony będzie na odcinku Mysłowice—Nowy Bieruń nowy pociąg osobowy według następującego rozkładu jazdy: Odjazd z Mysłowic 22.53, z Brzezinki 23.01, z Kosztów 23.07, z Imielina 23,13, z Chełmu 23.19, przyjazd do Nowego Bierunia 23.24. Pociąg ten prowadzi wagony II., III. i IV. klasy i kursuje tylko w dni robocze.

Słupna w Katowickiem. (Kradzież z włamaniem). Z mieszkania robotnika kolejowego, Pawła Lisa, skradli w nocy na 10 b. m. niewyśledzeni dotychczas sprawcy większą ilość garderoby męskiej i damskiej, oraz 1.200 złotych gotówki.

Janów w Katowickiem. (Pożar w kopalni). Dnia 12 września po północy wybuchł pożar w szybie „Karmer" i wyrządził szkodę w wysokości mniej więcej 1000 złotych. Przyczyną pożaru było krótkie spięcie.

Szopienice w Katowickiem. (Pod kołami motocyklu). Na szosie pomiędzy Szopienicami i Mysłowicami został przejechany przez motocykl 10-letni Gerhard Bielecki z Mysłowic. Chłopiec doznał poważnego okaleczenia ciała.

Bielszowice w Katowickiem. (Napad rabunkowy). Na szosie z Nowejwsi do kolonji Karola Emanuela została napadnięta przez nieznanego mężczyznę zamężna Jadwiga Gawliczkowa z Bielszowic. Napastnik sponiewierał Gawliczkową, poczem odebrał jej książeczkę na pobieranie tytoniu z hurtowni, oraz 75 złotych gotówki i z łupem tym umknął. Dotychczas nie ujęto sprawcy napadu.

Z Król. Huty.

Król. Huta. (Kursy językowe). Sekcja lingwistyczna Stow. Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powsz. w Królewskiej Hucie rozpoczyna dnia 15-go września b. r. o godz. 20-tej, szkoła 5 ul. Dąbrowskiego 7, pokój 35 następujące kursy językowe: 1) język polski: a) pocz., b) średni, c) dla był. uczni szkół niepolskich. 2. język francuski: a) pocz., b) średni; 3. język niemiecki: a) pocz., b) średni. Wpisy pół godziny przed rozpoczęciem.

— (Nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej). W środę odbyło się w nowej sali ratuszowej nadzwyczajne posiedzenie rady miejskiej celem przeprowadzenia wyboru członków komisyj wyborczych. Przewodniczył p. prezydent Spaltenstein. Wobec połączenia się Chrześcijańskiej Demokracji z Niemcami na członków komisji okręgowej wybrano dr. Tempkę i Strożyka, a na zastępców pp. Stępniowicza i Buchwalda, zatem 2 Polaków i 2 Niemców. Poszli zwolennicy Korfantego na targi z Niemcami, byleby nie dopuścić do okręgowej komisji zwolenników rządu i przedstawicieli robotników (N. P. R.) Należy to sobie zapamiętać dobrze. Do komisyj obwodowych wybrano po 3 członków i 3 zastępców z listy uzgodnionej przez wszystkie frakcje. Ogółem wybrano 105 członków i tyluż zastępców.

— (Początkujące kursy stenografji). W poniedziałek, dnia 15 września b. r. rozpoczyna Stow. stenogr. systemu Stolze-Schrey-Balczyńskiej nowy kurs stenograf. — syst. polecony przez ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego w szkole XII. ul. Katowicka — pokój 7 o godz. 19-tej. Wpisy pół godziny przed rozpoczęciem.

— (Bezpłatna poradnia przeciwweneryczna). Z początkiem sierpnia br. uruchomił Czerwony Krzyż poradnię przeciwweneryczną w Królewskiej Hucie przy ul. Gimnazjalnej nr. 25. Poradnia czynna jest dwa razy w tygodniu i to we wtorki i czwartki o godzinie 5 do 6. Udziela ona osobom niezamożnym bezpłatnych porad w chorobach wenerycznych a w razie ubóstwa także leczenia, o ile dana osoba nie jest uprawniona do leczenia na koszt kas chorych.

— (Zamknięcie wystawy S. M. P.) Wystawa Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej w Katolickim Domu Związkowym, urządzona z okazji 10-lecia związku, została zamknięta w ubiegłą środę wieczorem. Zamknięcia wystawy dokonał ks. dyrektor Matusek z Katowic który w swem prze-

mówieniu podniósł pomoc i zasługi około wystawy prezydenta Spaltensteina, radcy Grzesia, ks. Knosali, ks. Rysia oraz pp. Grządziela, Waletki, Popędy, Guizy i p. Kantorówny. Hymnem „Boże coś Polskę" zakończono akt zamknięcia wystawy.

— (Za kradzież wyrobów tytoniowych) w kiosku przy ul. Hutniczej przytrzymała policja Mieczysława Markowskiego z Warszawy, Hermana Szretera, Ludwika Działacha, Jerzego Nestmana z Król. Huty, oraz Kazimierza Guzego z Piekar Wielkich. Wszystkich osadzono w aresztach policyjnych.

Z Swiętochłowickiego.

Świętochłowice. (Wyjaśnienie). W związku z notatką, dotyczącą budowy ochronki w Zgodzie, w której podano, że budowniczy p. Skrobel zatrudnia robotników z poza Śląska, otrzymujemy od Komitetu budowy przedszkola jubileuszowego w Zgodzie następujące wyjaśnienie: W imieniu prawdy stwierdzamy, iż p. Skrobel zatrudnia tylko bezrobotnych ze Zgody i Świętochłowic i to wszystkich przez tutejszy urząd pracy zapośredniczonych. Jest prawdą, że początkowo miał p. Skrobol pewnego podmistrza z Częstochowy, który jednak od kilku dni został zwolniony i zastąpiony Ślązakiem. Jednak komitet zapewnia, że wszyscy robotnicy są wyłącznie miejscowi.

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem. (Z rady gminnej). Na ostatniem posiedzeniu rady gminnej uchwalono kwotę 10 tysięcy złotych na pokrycie kosztów wyborów do sejmu i senatu. Przyznano jednorazowo kwotę 11 tysięcy złotych na utrzymanie kuchni dla biednych i bezrobotnych. Obecnie koszty utrzymania jej wynoszą 6 tysięcy złotych miesięcznie. Omawiano sprawę walki z nędzą mieszkaniową i proponowano utworzyć zrzeszenie budowlano mieszkaniowe, celem uzyskania kredytów na budowę mieszkań. W końcu burmistrz p. Grzesik podał do wiadomości, że budowę nowej szkoły powszechnej przy ulicy Wolności wykończono już do drugiego piętra i obecnie gmina przystąpi do rozpisania konkursu na roboty instalacyjne. Koszty budowy tej szkoły wynoszą dotychczas 367 tysięcy złotych, teren zaś pod szkołę kosztuje 123 tys. złotych.

— (Wycieczka do Krakowa). W sobotę, dnia 4 października br. o godz. 9 rano wyrusza wycieczka z Wielkich Hajduk do Krakowa na 4 dni na uroczystość różańcową do OO. Dominikanów w Krakowie. Zgłoszenia przyjmuje najpóźniej do 2 października br. Oskar Namysło Wielkie Hajduki, ul. Wandy 13. Koszta podróży w obie strony wynoszą 9,30 zł.

Lipiny w Świętochł. (Szkoła dokształcająca). Władze wojewódzkie zatwierdziły statut publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w Lipinach, w myśl którego wszyscy zatrudnieni w obrębie gminy uczniowe przemysłowi bez względu na miejsce zamieszkania obowiązani są do uczęszczania na naukę w szkole aż do końca tego roku, w tkórym ukończą 18 rok życia.

Szarlej w Świętochłowickiem. (Stan mieszkańców). W dniu 1 września br. naliczono w gminie 12.956 mieszkańców, mianowicie 6.421 mężczyzn i 6.535 kobiet. Według wyznań jest w gminie 12.798 wyznania rzymsko-katolickiego, 112 ewangelickiego, 42 żydowskiego, 2 grecko-katolickiego i 2 prawosławnego.

Kamień w Świętochłowickiem. (Połączenie gmin). W ubiegłym tygodniu odbyła się w starostwie w Świętochłowicach konferencja zarządów gmin Kamień i Brzozowice, w celu omówienia sprawy połączenia obydwu gmin. Na tejże konferencji ustalono, iż połączenie ma nastąpić z rozpoczęciem nowego roku podatkowego, t. j. w dniu 1 kwietnia 1931 r. Nowa gmina otrzyma nasamprzód komisarycznego naczelnika. Rady gminne obydwu gmin będą czynne aż do upływu ich kadencji. Na początku stycznia 1931 r. ma się odbyć wspólne posiedzenie rad gminnych Kamienia i Brzozowic, na którem będzie rozpatrywany budżet nowej gminy na rok 1931/32. Połączone gminy Kamień i Brzozowice mają otrzymać nazwę „Kamień Brzozowicki". Przypuszczać należy, iż Rada Wojewódzka względnie Sejm Śląski w niezadługim czasie zatwierdzą ten projekt.

Giełda.

Warszawska giełda pieniężna

z dnia 11 września 1930 r.

Płacono: za 100 franków belgijskich 124.73 zł, za 100 guldenów holenderskich 360.02 zł., za funt szterlingów angielskich 43.47 zł, za dolara amerykańskiego 8,93 zł, za 100 franków francuskich 35.11 zł, za 100 koron czeskich 26.53 zł, za 100 franków szwajcarskich 173.49 zł, za 100 szylingów austrjackich 126.24 zł, za 100 lir włoskich 46.84 zł.

Warszawska giełda zbożowa

z dnia 11 września 1930 r.

Płacono za 100 kilogramów: Żyto 18.50—19.00. Pszenica 30—31. Mąka rżana 35—36. Mąka pszenna luksusowa 67—77. Mąka pszenna wyborowa 56 do 67. Osucie rżanc 11—12. Osucie pszenne średnie 15—16. Osucie pszenne łuski 17.50—18.50. Makuch lniany 34—36. Makuch rzepakowy 22—23. Groch polny 35—37. Owies jednolicie 22—23. Jęczmień jagłowy 20—21. Jęczmień browarowy 26 do 28. Obroty mierne. Usposobienie spokojne.

— (Budowa szkoły). Śląski Urząd Wojewódzki udzielił gminie dalszą zapomogę w wysokości 200 tysięcy złotych na wykończenie nowej szkoły. Koszta budowy szkoły obliczono na miljon złotych.

Dąbrówka Wielka w Świętochłowickiem. (Asfaltowanie szosy). Na ostatniem posiedzeniu komisarycznego wydziału i sejmiku powiatowego w Świętochłowicach powierzono firmie „Smołobit", Polskiemu Towarzystwu dla nowoczesnego budownictwa drogowego w Katowicach, wykonanie asfaltobetonu na szosie Brzeziny — Dąbrówka Wielka.

Brzeziny w Świętochłowick. (Znaleziono portfel) z pieniędzmi. Właściciel może się zgłosić po jego odbiór w urzędzie okręgowym „Kamień" w Brzezinach Śląskich, pokój nr. 5, w godzinach urzędowych od 8 do 15.

Z Pszczyńskiego.

Pszczyna. (Konferencja naczelników gmin). Z ramienia Związku gmin odbyła się tu konferencja naczelników gmin całego powiatu. Przewodniczył p. burmistrz Figna. Dyrektor Banku Rolnego p. Dąbrowski objaśniał, na jakie cele tenże bank udziela długo i krótkoterminowych pożyczek. W dyskusji żalili się naczelnicy na znikomą pomoc tej instytucji i na wysokie procenta. Następnie referował p. burmistrz Figna o zmianie obecnych ustaw samorządowych. W końcu uchwalono kilka wniosków, dotyczących zmiany obecnych ustaw w opodatkowaniu spekulantów placów budowlanych i przyrostu wartości od nieruchomości. Z tego rodzaju konferencji mogą naczelnicy jak i radni mieć wielkie korzyści, bo większa ich część nie zna ustaw„ co z kolei odbija się na obywatelach.

Z Rybnickiego.

Rybnik. (Wyłożenie list wyborczych). Listy wyborców do wyborów do rady miejskiej są wyłożone do 17 bm. i to dla okręgów wyborczych 1, 2, 3, 4, 5 i 9 w ratuszu pokój 12, — dla okręgów wyborczych 6, 7 i 8 w szkole II w Smolnie, — dla okręgów wyborczych 10, 11, 12, 13 i 14 w dawniejszem biurze gminnem w Paruszowcu. Reklamacje winny być najpóźniej do 17 bm. piśmiennie wniesione do magistratu, pokój 24. Obowiązkiem każdego wyborcy jest, stwierdzić, czy znajduje się na liście wyborców.

Żory w Rybnickiem. (Zniesienie jarmarków). Rada miejska uchwaliła na ostatniem swem posiedzeniu zniesienie jarmarków kramnych począwszy od roku 1932.

— (Jarmark). Najbliższy targ na konie i bydło w Żorach odbędzie się w środę, dnia 17 września, jarmark zaś w czwartek, dnia 18 września.

Biertułtowy w Rybnickiem. (Szkody górnicze). Wskutek podebrania ziemi przez sąsiednią kopalnię ucierpiały liczne domostwa, które musiano podeprzeć belkami, by nie runęły. Jeden z uszkodzonych domów musieli opróżnić mieszkańcy, ponieważ grozi zawaleniem. Dziwna rzecz, że kopalnia, która spowodowała szkody, dotychczas nie poczyniła żadnych kroków, by właścicielom domów przyjść z pomocą.

Gierałtowice w Rybnickiem. (Nielegalne przekroczenie granicy). Dnia 7 b. m. o godzinie 4.45 rano nadjechał od strony Szywałdu (Niemcy), do przejścia granicznego na szosie, prowadzącej do Gierałtowic, samochód osobowy, który po przybyciu ku zaporze granicznej zatrzymał się. W samochodzie znajdowały się 4 osoby, które zaporę usunęły, poczem samochód przejechał na teren polski. Kilkadziesiąt metrów za zaporą samochód nawrócił i odjechał na stronę niemiecką, gdzie pasażerowie wywrócili starą niemiecką budkę graniczną, poczem samochód ruszył w kierunku Szywałdu. Wypadek zdarzył się przy kamieniu granicznym 215. Jaki był cel tej wyprawy, nie wiadomo.

Z Tarnogórskiego.

Tarn. Góry. (Nowe budowle urzędowe). Województwo zakupiło od miasta grunt miejski pomiędzy pocztą, a szkołą męską. Na tym gruncie mają stanąć budynki urzędu skarbowego i policji wojewódzkiej.

— (Ile mieszkańców liczy powiat). Według ostatniego urzędowego obliczenia liczy powiat tarnogórski 63.793 mieszkańców. Największą miejscowością w powiecie jest gmina wiejska Radzionków z 18 tysiącami mieszkańców. Na drugiem dopiero miejscu stoi miasto Tarn. Góry, które liczy niespełna 14 tysięcy mieszkańców.

Nakło w Tarnogórskiem. (Cholerę drobiu) stwierdzono urzędowo w posiadłościach Wilhelma Gryski i Leona Walochnika w Nakle.

Z Lublinieckiego.

Lubliniec. (Jarmark). Ostatni jarmark był bardzo ożywiony. Dowóz towarów był wielki, niemniej wielki był napływ kupujących. Także udał się targ na bydło i konie. Niestety nie obyło się bez kradzieży kieszonkowych.

Wymyślacz w Lublinieckiem. (Kradzież pieniędzy). Augustynowi Smyli z Wymyślacza skradziono w dniu 30 sierpnia kwotę 460 złotych. W tych dniach przytrzymała policja sprawcę kradzieży, niejakiego Antoniego Mąkosę, którego odstawiono do więzienia sądowego w Lublińcu.

Kalina w Lublinieckiem. (Skutki wichury). Podczas ostatniej burzy, połączonej z wichurą, runęła szopa, służąca do przechowywania rzeczy i narzędzi robotników, zatrudnionych przy budowie szosy z Kaliny do Boronowa. Znajdujący się w szopie robotnik został ciężko okaleczony. Odstawiono go do szpitala miejskiego w Lublińcu.

Z całej Polski.

Sosnowiec. (Śmiertelne porażenie prądem). Robotnik kopalni „Saturn" Jan Jasik. wchodząc do lokalu, mieszczącego transformatory o wysokim napięciu, dotknął się przewodów i poniósł śmierć na miejscu.

Łódź. (Skazanie żydowskich szantażystów). W sądzie okr. w Łodzi zapadł wyrok przeciwko Izaakowi Kurjańskiemu, Feliksowi Gutermanowi, Józefowi Hirszlakowi i Zofji Skwierkowskiej, wszystkim pochodzącym z Warszawy, oskarżonym o to, iż pobierali składki na rzecz nieistniejącego stowarzyszenia akademickiego „Zjednoczenie". W ten sposób nabrali ogromną ilość osób. Z 324 świadków, wezwanych na rozprawę stawiło się 150, z tych zaś wobec przyznania się oskarżonych, przesłuchano tylko dwu. Kurjański i Guterman dostali po roku i 3 miesiące więzienia, Hirszlak rok, Skierkowską zaś uniewinniono.

Wilno. (Stan ludności). Według ostatnich danych statystycznych miasto Wilno liczy 192,629 mieszkańców. Stosunek procentowy poszczególnych narodowości przedstawia się następująco: Polaków — 55,6%, Żydów — 35,8%, Rosjan — 5,9%, Litwinów 1,3 proc., Białorusinów 0,6% i innych narodowości — 0,8%.

— (Wykopali skarb). We wsi Zagórze na Wileńszczyźnie, dwaj bracia: Jan i Antoni Domańscy, podczas robót polnych wykopali dwa garnki, wypełnione monetami złotemi i srebrnemi z XVIII i XIX wieku. Znalezionym skarbem zainteresowały się władze i urząd konserwatorski w Wilnie.

Z dalszych stron.

Nancy we Francji. (Pożar samolotu.) Samolot wojskowy, biorący udział w manewrach, odbywających się w Lotaryngji, zapalił się, przyczem porucznik-pilot uległ zwęgleniu, pasażer zaś odniósł ciężkie rany.

Merida w Meksyku. (Sześć ofiar katastrofy lotniczej.) Samolot rządowy „Amphibia", który odbywał próby lotu, spadł na ziemię, poczem stanął w płomieniach. 6 osób, które znajdowały się w samolocie, uległy zwęgleniu.

Kto wygrał?

W trzecim dniu ciągnienia 5-tej klasy 21-ej polskiej loterji państwowej główniejsze wygrane padły na numery następujące:

po 15,000 zł. na N-ry 120406 171274.
10,000 zł. na Nr. 62439.
po 3000 zł. na Nr. 109753.
po 3000 zł. na N-ry 115186 157550 172864 179366 197032.
po 2000 zł. na N-ry 9988 62013 63429 70138 92813 120636 131588 135966 164525 177015 186906 186935.
po 1000 zł. na N-ry 8068 22398 25922 37048 50012 51680 56673 71157 81505 103120 108103 109763 129991 140735 144683 173156 176908 182226 183641 185978 197481.
po 600 zł. na N-ry 2490 6875 16127 24209 31090 41885 51127 54587 66613 66965 67154 67239 80830 84508 88437 89597 90568 91812 97361 98896 100480 104351 117204 122315 123975 124080 138561 139725 141510 144311 170772 175244 175617 179392 183839 186987 191203 191796 200935.
po 500 zł. na N-ry 1619 2666 3442 4282 4607 5419 5686 6257 9187 14266 17597 20344 20758 20931 22152 24817 27049 27083 28948 30138 32134 35447 38146 39840 41563 50210 50342 50345 52267 53141 54492 55829 61628 63202 65189 69741 70323 72535 75660 79279 79834 80835 81312 81932 83311 85213 85415 92303 93228 93795 98410 101686 103915 106424 107201 109678 109855 116261 117879 118855 120996 121056 122485 122592 123097 123848 125280 126512 127167 128674 130329 131158 132817 133870 136074 139762 141335 141581 144683 146486 147810 151911 153871 154116 154454 155676 156812 159919 163863 165032 166303 166512 169099 170776 171770 174212 175263 175545 176451 177625 178598 180731 182193 183104 186267 186543 187583 187732 188013 190356 192129 193324 193572 193735 195898 199583 200196 204216 205547 209548 209549.

Niemcy poruszają sprawę mniejszości.

Genewa. Minister Curtius wystosował do przewodniczącego Zgromadzenia Ligi Narodów pismo, w którem prosi o zamieszczenie na porządku dziennym obrad komisji Ligi sprawy mniejszościowej.

Berlin. „Deutsche Tagesztg." donosi z Genewy, że w czasie spotkania między ministrem Curitusem a premjerem węgierskim Bethlenem omówione zostały m. in. sprawy, dotyczące ochrony mniejszości narodowych w związku z przedłożeniem przez delegację niemiecką Zgromadzeniu Ligi odnośnego wniosku. Delegacja węgierska poprze wniosek niemiecki o otwarcie dyskusji nad kwestją mniejszości w komisji politycznej Zgromadzenia.

Obrady w Genewie.

Genewa. Rada Ligi Narodów na piątkowem posiedzeniu popołudniowem po sprawozdaniu włoskiego delegata Scjaloji postanowiła wycofać w ciągu 3-ch miesięcy francuskie i belgijskie wojska, służące dla ochrony transportów koleji w okręgu Saary. Dla komisji rządzącej w okręgu Saary zostało zastrzeżone, że w razie niepokoju będzie ona miała prawo zawezwać niezbędnej pomocy wojskowych, albo technicznych dla zabezpieczenia transportów kolejowych.

Niemiecki minister spraw zagranicznych Curtius wyraził zadowolenie z powodu zapadłej uchwały. Również minister Briand wyraził radość oraz nadzieję, że nigdy nie okaże się potrzeba zawezwania obcych wojsk dla zabezpieczenia transportów kolejowych.

W związku ze sprawą projektowanej zmiany statutu Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze, Rada Ligi postanowiła ustalić listę sędziów tytularnych Trybunału na 15.

Dalej Rada postanowiła rozwiązać z dniem 31 grudnia urząd dla spraw wychodźców greckich. Grecki poseł w Bernie wyraził gorące podziękowanie swego kraju za wielkie dzieło humanitarne, wypełnione przez Ligę Narodów na rzecz uchodźców greckich.

Wreszcie postanowiono po sprawozdaniu min. Marinkowicza wysłać do rządu sowietów zaproszenie do wzięcia udziału w międzynarodowej konferencji w sprawie ograniczenia fabrykacji narkotyków. (Pat.)

Genewa. Na piątkowem posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów duński minister spraw zagranicznych Münch wypowiedział się za pilną koniecznością gospodarczego rozbrojenia. Minister przedstawił projekt rezolucji zwracającej się do Rady Ligi Narodów z prośbą o przyspieszenie studjów, w celu doprowadzenia do możliwie szybkiego międzynarodowego uregulowania sprawy interpretacji i zastosowania klauzuli największego uprzywilejowania. W zakończeniu swoich wywodów duński minister mówił w gorących słowach o wychowaniu młodzieży w duchu zasad i ideałów Ligi Narodów.

Jako ostatni przemawiał na posiedzeniu Zgromadzenia Ligi Narodów ambasador Kuby w Waszyngtonie, Ferrara, który powitał dążenia do utworzenia europejskiego związku państw, zaznaczając, że związek ten przyniósłby również praktyczne korzyści także i innym częściom świata, mógłby bowiem doprowadzić do lepszej organizacji stosunków gospodarczych między Europą a Ameryką.

Pogłoski o mobilizacji we Włoszech.

Wiedeń. Poselstwo włoskie w Wiedniu zaprzecza w komunikacie, rozesłanym do dzienników z całym naciskiem pogłosce, która pojawiła się w pismach zagranicznych o rzekomej mobilizacji wojsk włoskich nad granicą jugosłowiańską. (PAT.)

SPORT.

Zawody sportowe z okazji obchodu 10-lecia Związku Mł. P.

(Zawody odbyły się na Stadjonie i na boisku „Kresy" w Król. Hucie.)

Piłka nożna.

K. S. Zabrze (mistrz Śl. Opolskiego) — S. M. P. Katowice-Katedra (mistrz SMP. Śląska) 2:7 (0:6).

Gra odbyła się na stadjonie. Przed meczem przywitał gości komendant Zw. naucz. p. Karuga, zaznaczając, że młodzież całego Śląska Polskiego cieszy się, iż drużyny polskie z poza kordonu przybyły na zlot, aby okazać, że nawet granice nie są w stanie rozerwać solidarności młodzieży polskiej. W Pierwszej połowie ma Katedra decydującą przewagę i uzyskuje 6 bramek. Po przerwie goście zdobywają 2 bramy. Sędziował naczelnik Lasok z Mysłowic dobrze.

K. S. „Unja" Zaborze — S. M. P. Świętochłowice. 2:1 (1:0).

Obie drużyny pokazały ładną grę. — Gra odbyła się przy lekkiej przewadze Unji. Drużynę gości przywitał naczelnik okręgu Król.-Huckiego Kaduk.

K. S. Mikulczyce — S. M. P. „Promień" Król. Huta. 1:1 (1:0).

Drużyna z Mikulczyc gościła pierwszy raz na ziemi polskiej i zdołała osiągnąć wynik remisowy z dość dobrą drużyną z Król. Huty.

Palant.

Reprezentacja południowej części Śląska S. M. P. Janów (mistrz S. M. P. Śląska) 28—116.

Ładne zwycięstwo odnosi mistrz Śląska S.M.P. nad reprezentacją, której zawodnicy wykazali małe zgranie się. S. M. P. Janów jest już 5 lat z kolei mistrzem Śląska w palancie.

Koszykówka.

Zawody odbyły się o mistrzostwo Śląska i puhar wędrowny, ofiarowany przez składnicę „Sport" w Katowicach. W zawodach mogli brać udział tylko mistrzowie okręgowi.

S. M. P. Strzybnica (mistrz okr. Tarn. Góry) — S. M. P. „Promień" Król. Huta 6:8.

S. M. P. Nowe Hajduki — S. M. P. Mysłowice 6:0.

Puhar i tytuł mistrza zdobyła drużyna S. M. P. „Promień" Król. Huta.

Pokazy gimnastyczne gości zagranicznych.

Oprócz powyższych zawodów wystąpiły na stadjonie młode „Orły" i „Orlice" czeskie z Czechosłowacji z pokazową gimnastyką. Najpierw występowały „Orlice" witane hucznemi oklaskami. Gimnastyka „Orlic" jak „Orłów" wypadła bardzo udatnie. Po Czechach weszła na stadjon drużyna sportowa Stow. Młodzieży Polskiej z Miechowic, witaną niemilknącemi okrzykami. Polacy z Miechowic wystawili kilka ładnych piramid, oraz popisywali się skokami. Publiczność nagradzała sportowców licznemi oklaskami. Przy opuszczaniu placu ćwiczeń publiczność żegnała swoich rodaków okrzykiem: „Niech żyje Śl. Opolski". Po ćwiczeniach odbyła się defilada Czechów i Polaków Śl. Opolskiego.

Niedzielne mecze piłkarskie.

O mistrzostwo Ligi.

Walka o punkty w rozgrywkach ligowych z każdą niedzielą staje się bardziej zaciętą, aczkolwiek do zakończenia rozgrywek jest jeszcze daleko. Jedyna śląska drużyna ligowa **K. S. Ruch** wyjeżdża w nadchodzącą niedzielę do Lwowa na rozegranie zawodów z K. S. **„Czarni"**. Statystyka 3 lat ubiegłych podkreśla wyraźną przewagę Czarnych, gdyż przegrali oni tylko jeden mecz.

Obydwa kluby mają ten sam stosunek punktów 11 na 19 straconych.

Poza tem zostaną rozegrane następujące mecze:

W Krakowie:

Wisla — Legja Warszawa.

Spotkanie powyższe będzie należało do nader interesujacych i zadecyduje. kto wysunie się zdecydowanie na czoło tabeli, Cracovia czy Legja.

W Poznaniu:

Warta — Pogoń Lwów.

W Łodzi:

Ł. K. S. — Ł. T. S. G.

W Warszawie:

Polonia — Warszawianka.

O mistrzostwo Śląska kl. „A".

Grupa I.

Mistrz piłkarski klasy „A" grupy pierwszej został już wyłoniony. Chociaż wszystkie kluby pierwszej grupy mają jeszcze do rozegrania po jednym meczu, żaden niema jednak już możności dogonienia kandydata do tytułu mistrzowskiego, którym jest **Amatorski Klub Sportowy, Król. Huta.**

O mistrzostwo klasy „A", grupy pierwszej walczą:

W Król. Hucie:

Amatorski K. S. — B. B. S. V. Bielsko

W Siemianowicach:

K. S. „07" — K. S. Naprzód Lipiny.

W Katowicach:

K. S. Pogoń — K. S. „06" Katowice.

w Bielsku:

K. S. Hakoah — K. S. Dąb.

W Katowicach:

Kolejowe P. W. — K. S. Śląsk Świętochłowice.

O wejście do Ligi.

W Toruniu:

T. K. S. — Legja Poznań.

W Warszawie:

Skra — W. K. S. Łódź.

W Równem:

Sokół — Lechja Lwów.

W Brześciu:

82 p. p. — 42 p. p. Białystok.

Wyścigi kolarskie.

Wyścigi Kraków — Katowice — Kraków.

Doroczny wyścig szosowy redakcji „Il. Kurjera Codziennego" odbędzie się w nadchodzącą niedzielę. Trasa wyścigu wynosi 175 km. Z pośród znanych kolarzy startują: **wicemistrz Polski Wlokas Żory**, Michalak, Olecki Warszawa, oraz zawodnicy krakowscy.

Mecz lekkoatletyczny Polska — Czechosłowacja.

W sobotę i niedzielę, to jest w dniach 13 i 14 zostaną rozegrane w Brnie (Czechosłowacja) międzypaństwowe zawody lekkoatletyczne **Polska — Czechosłowacja.**

Z zawodników **śląskich barw w zawodach tych bronić będą: Sikorski** w biegu na 100 mtr. (jako rezerwowy w biegu na 200 mtr.) w skoku w dal, oraz w sztafecie 4×400 mtr. (jako rezerwowy w biegu na 800 mtr. oraz Zajusz w biegu na 110 mtr. **przez płotki.**

Briand o Paneuropie.

Genewa. Na czwartkowem przedpołudniowem posiedzeniu zgromadzenia Ligi Narodów minister Briand wygłosił wielką mowę, w której zajął stanowisko wobec najaktualniejszych zagadnień polityki europejskiej i światowej. Francuski minister spraw zagranicznych zaznaczył, że normalny autorytet Ligi Narodów z roku na rok wzrasta i że w tym wzroście autorytetu Ligi Narodów widzi najpewniejszą gwarancję utrzymania i wzmocnienia pokoju.

Pakt Kellogа stwarza nowe gwarancje pokoju, a londyńska konferencja morska ma ten zbawienny skutek, że zbierająca się w Genewie na początku listopada b. r. komisja dla przygotowania międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej, będzie mogła wznowić swe prace z widokami na powodzenie.

Następnie Briand oświadczył, że dopóki będzie on odpowiedzialny za politykę zagraniczną swego kraju, dopóty przedsięweźmie wszystko, co tylko będzie możliwe, aby żadna nowa wojna nie wypełniła Europy przerażeniem i ruinami.

Z kolei przeszedł francuski minister spraw zagranicznych do omawiania problemu tworzenia europejskiego związku państw. Przedewszystkiem mówca podkreślił z naciskiem, że wielkie trudności, z powodu których świat wciąż jeszcze tak bardzo cierpi, specjalnie dokuczliwy charakter posiadają właśnie w Europie. Dlatego jest niezbędnie konieczne, ażeby między narodami europejskimi doszło do dalszego zbliżenia oraz, aby wziąć pod uwagę projekt tworzenia związku państw europejskich.

W imieniu 27 narodów europejskich, które w ubiegły poniedziałek odbyły w Genewie swe drugie z rzędu zebranie, jest on upoważniony do przedstawienia zgromadzeniu Ligi Narodów zagadnienia stworzenia Związku państw europejskich. Zebranie państw europejskich jednogłośnie przyjęło rezolucję, stwierdzającą, że bliższa współpraca państw europejskich ma podstawowe znaczenie dla utrzymania i wzmocnienia pokoju. Stworzenie wspomnianego związku może być podjęte jedynie w zupełnem porozumieniu z Ligą Narodów i ze skutecznem poparciem tej ostatniej.

Briand w posób zdecydowany odrzuca zarzut, jakoby jego projekt mógł osłabić działalność Ligi Narodów. Liga Narodów nawet zaleca w postanowieniach swego paktu zawieranie regjonalnych umów dla zapewnienia pokoju. Dlatego nie może być mowy o jakiemkolwiek przeciwieństwie między Ligą Narodów a Unją Europejską.

Europa nie może pozostawać dłużej w dotychczasowym stanie wewnętrznego rozbicia i niezgody. Państwa europejskie powinny też być skupione w obrębie jednolitych rynków dla zbytu kontynentalnych i poza europejskich towarów. Amerykańscy finansiści i mężowie stanu nietylko nie potępili tych dążeń paneuropejskich, ale nawet powitali z wielką radością, albowiem leży to w interesie całego świata.

Europa znajduje się w takim stanie nagromadzenia wszelkiego rodzaju trudności i bolączek, że stan ten przez wybuch jakiejś nowej wojny — przeobraziłby się wręcz w straszliwą katastrofę. Nowa wojna nagromadziłaby takie góry ruin i niedoli, że trzebaby dziesiątek lat dla usunięcia tych gruzów.

Wobec tego mówca prosi przedstawicieli 51 zebranych w Genewie narodów, aby wypowiedzieli się w otwarty sposób co do tego doniosłego zagadnienia. Ostatecznym celem wszystkich tych dążeń jest nic co innego, jak pokój, do którego wszyscy ludzie w głębi duszy dążą. (PAT.)

Genewa. Na popołudniowem posiedzeniu zgromadzenia Ligi Narodów zabrał głos minister spraw zagranicznych Anglji, Henderson, który zaznaczył, że opróżnienie Nadrenji jest ukoronowaniem dzieła pokoju, rozpoczętego w Locarno. Należy głęboko ubolewać nad przedwczesną śmiercią Stresemanna i Nansena, jako, że obaj mężowie stanu byli szczerymi przyjaciółmi pokoju. Pamięć ich będzie żyła dalej w dziejach epoki powojennej, jako pamięć dzielnych mężów.

Mówiąc o Paneuropie, minister oświadczył, że jeżeliby w łonie Ligi Narodów utworzono europejski komitet studjów, to Anglja powitałaby ten fakt z zadowoleniem. Tego rodzaju rozwiązanie byłoby lepsze, aniżeli tworzenie specjalnej kosztownej europejskiej organizacji z odrębnem zebraniem stałego komitetu i stałym sekretarjatem.

Henderson podkreślił, że plan paneuropejski nie powinien w żadnym punkcie pozostawać w sprzeczności z paktem Ligi Narodów. Należy jednak przedewszystkiem zwalczać i uchylić ciężki kryzys gospodarczy. Obok pokojowego rozstrzygania międzynarodowych zatargów jest bezwzględnie wskazane energiczne działanie na terenie rozbrojenia. Bez poważnych ograniczeń rozbrojenia wojskowego jest rzeczą niemożliwą osiągnięcie istotnie międzynarodowego bezpieczeństwa. Bez zmniejszenia zbrojeń nie mogłaby Liga Narodów w krytycznych momentach nigdy podołać jakiemukolwiek zapewnieniu. Mówca przypomina, że Wielka Brytanja starała się szczerze na konferencji morskiej przyczynić się do planowanej przez Ligę Narodów konferencji rozbrojeniowej. Ta konferencja rozbrojeniowa musi zebrać się w przyszłym roku w Genewie. (PAT.)

Berlin. Biuro Wolffa donosi z Genewy, że po południu minister spraw zagranicznych Curtius złożył wizytę węgierskiemu prezesowi rady ministrów hr. Bethlenowi. W czasie rozmowy doszło do wymiany obustronnych poglądów na temat zagadnień, dotyczących polityki agrarnej i państw środkowo i wschodnio-europejskich. W listopadzie hr. Bethlen przyjedzie do Berlina celem złożenia wizyty oficjalnej rządowi Rzeszy. (PAT.)

Genewa. Agencja Havasa donosząc o przemówieniu Brianda na posiedzeniu zgromadzenia Ligi Narodów zaznacza, że Briand, mówiąc o rokowaniach morskich bedących w toku miedzy Francją a Włochami, dał wyraz nadziei, że porozumienie zostanie osiągnięte, co zgromadzenie przyjęło żywiołowymi oklaskami. (PAT.)

Program radjowy.

Niedziela 14 września 1930.

Katowice, fala 408,7 m.: 10.15 Nabożeństwo z Katedry Poznańskiej. — 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.05 Koncert z płyt gramofonowych. — 13.00 Komunikat meteorologiczny. — 15.00 Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Wiedza i wiara". — 15.20 Odczyt: „Najważniejsze choroby drobiu i ich zwalczanie." — 15.40 Koncert popularny z udizałem Tria Polskiego Radja w Katowicach. — 17.05 „Na szachownicy". — 17.25 Koncert popołudniowy z Warszawy. — 18.45 Odczyt: „Kiedy Chopin Polskę opuszczał". — 19.15 Rozmaitości. — 19.25 „Bery i bojki śląskie" — Karlik z Kocyndra (Profesor St. Ligoń). — 20.00 Kwadrans literacki z Warszawy. — 20.15 Koncert popularny z Warszawy. — 21.45 Leona Wyrwicza monologi. — 22.15 Felieton p. t. „Morze w literaturze polskiej". — 22.30 Komunikat meteorologiczny oraz komunikaty sportowe, zapowiedź programu na dzień następny oraz nadprogram. — 23.00 Muzyka taneczna.

Warszawa, fala 1,395,3 m.: 10.15 Nabożeństwo z katedry poznańskiej. — 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych. — 15.30—16.20 Odczyty dla rolników. — 16.40 Transmisja z międzynar. zawodów kolarskich i motocyklowych w Warszawie. — 17.25 Koncert orkiestry dętej. 19.05 Wiadomości przyjemne i pożyteczne. — 19.40 Muzyka z płyt gramofonowych. — 20.15 Koncert popularny. — 21.45 Monologi. — 22.30 Komunikaty. — 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 314,1 m.: 10.15 Nabożeństwo z katedry ponzańskiej. — 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. — 16.00 Pogadanka dla rolników. — 17.25 Koncert z Warszawy. — 20.15 Koncert wieczorny. — 22.30 Koncert z płyt gramofonowych. — 2.00 Muzyka taneczna. — 24.00 Hejnał z wieży Marjackiej.

Poznań, fala 336,3 m.: 9.00 Koncert poranny. — 9.30 Wiadomości z całego świata. — 10.15 Nabożeństwo z katedry poznańskiej. — 12.05 Odczyty rolnicze. — 12.45 Wykład dla gospodyń. — 17.00 Audycja dla dizeci. — 17.30 Koncert popołudniowy. — 18.30 Nadprogram z muzyką. — 20.15 Koncert muzyka słowiańskiej. — 21.00 Arje i pieśni. — 22.15 Muzyka taneczna.

Wrocław- fala 325 m.: **Gliwice**, fala 253 m.: 9.00 Płyty gramofonowe. — 11.00 Nabożeństwo i chóry. — 12.00 Koncert śląskiej orkiestry filharmonicznej. — 16.00 Koncert popularny radjoorkiestry. — 19.00 Ballady. — 19.50 Słuchowisko. 20.30 Koncert z Berlina. — Następnie muzyka taneczna.

Berlin, fala 418 m.: 11.30 Kantata Bacha. — 12.00 Koncert z Wrocławia. 14.30 Koncert solistów. — 16.00 Koncert popularny orkiestry. — 18.50 Koncert kameralny. — 20.00 Koncert radjoorkiestry. — Następnie muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 516,3 m.: 10.25 Recital na organach. — 11.10 Koncert wiedeńskiej orkiestry symfonicznej. — 13.25 i 15.30 Koncert. 18.55 Muzyka kameralna. — 20.05 Komedja. Następnie kapela jazzbandowa.

Poniedziałek, dnia 15 września 1930 r.

Katowice, fala 408,7: 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12.05 Koncert z płyt gramofonowych. — 13.00 Komunikat meteorologiczny. — 15.50 Odczyt z Warszawy p. t. „Schroniska turystyczne w Polsce". — 16.15 Program dla dzieci z Warszawy. — 16.45 Komunikaty. — 17.00 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.35 Pogadanka z działu: „Nowości radjowe". — 18.00 Koncert popularny z udziałem Tria Polskiego Radja w Katowicach. — 19.00 Codzienny odcinek powieściowy. — 19.15 Rozmaitości. — 19.30 Odczyt: Antoni Radziwiłł, pierwszy kompozytor Fausta". — 20.00 Komunikaty strażactwa śląskiego. — 20.05 Intermezzo muzyczne. — 20.15 Wrażenia z festivalu muzyki współczesnej w Belgji. — 20.30 Muzyka lekka. — 22.00 Feljeton z Warszawy. — 22.15 Komunikat meteorologiczny. — 23.00 Odczyt z cyklu wykładów w językach obcych dla przyjaciół zagranicznych.

Warszawa, fala 1,395,3 m.: 11.40 Przegląd prasy krajowej. — 12.10 Muzyka z płyt gramofonowych. — 16.15 Program dla dzieci. — 18.00 Muzyka taneczna. — 19.45 Skrzynka pocztowa rolnicza. — 20.30 Muzyka lekka. — 23.00 Muzyka taneczna.

Kraków, fala 314,1 m.: 11.40 do 16.15 Transmisje z Warszawy. — 16.45 Koncert z płyt gramofonowych. — 17.35 Najnowsze wydawnictwa. — 18.00 do 23.00 Transmisje z Warszawy. — 24.00 Hejnał z wieży Marjackiej.

Poznań, fala 336,3 m.: 8.00 Wiadomości z całego świata. 13.05 Koncert gramofonowy. — 14.00 i 14.15 Giełdy i komunikaty gospodarcze. — 18.00 Koncert solistów. 19.00 Nadprogram z muzyką. 19.15 Rzeczy ciekawe. — 20.30 Koncert z Warszawy. — Następnie sygnał czasu i komunikaty.

Wrocław, fala 325 m. **Gliwice**, fala 253 m.: 11.35 i 13.50 Płyty gramofonowe. — 16.00 Muzyka kameralna. — 17.00 Lekki koncert radjo-orkiestry. — 19.00 Operetka Offenbacha „Orfeusz w piekle". 20.30 Wieczór niem. pieśni ludowej. — 21.50 Koncert wieczorny radjoorkiestry.

Berlin, fala 418 m.: 14.00 Płyty gramofonowe. — 15.20 Odczyt dla kobiet. — 16.05 Odczyt p. t.: „Prawo socjalne". — 16.30 Koncert z Królewca. 19.00 Muzyka. — 20.30 Wieczór tańca. — Następnie muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 516,3 m.: 11.00 Płyty gramofonowe. — 12.00 i 15.20 Koncert. — 20.05 Pieśni jesienne.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

Repertuar.

Niedziela, 14 bm. „Skalmierzanki" o godz. 19.30.

Poniedziałek dnia 15 bm. „Skalmierzanki" o godz. 19.30.

Wtorek dnia 16 bm. „Straszny Dwór" występ Fr. Bedlewicza o godzinie 19.30.

Środa, dnia 17 bm. „Skalmierzanki" o godz. 19.30.

Czwartek, dnia 18 bm. „Skalmierzanki" Bielsko 19.30.

Sprawy towarzystw.

Roździeń-Szopienice. Zarząd Tow. gimn. „Sokół" podaje do wiadomości, że ćwiczenia odbywać się będą odtąd we wtorki i piątki o godz. 19, na sali p. Freunda w Roździeniu i to: we wtorki dla oddziału żeńskiego, w piątki dla oddziału męskiego. Uprasza się o liczne i punktualne przybycie.

Nakładem i czcionkami firmy „Katolik", spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

W środę, dnia 10 września 1930 r. o godz. 21-szej zasnął w Panu, zaopatrzony św. Sakramentami, nasz najukochańszy duszpasterz i proboszcz

ś. p. Ks. Infułat Jan Kapica

Prepozyt Kapituły Katedralnej i Protonotarjusz Apostolski

w 65 roku życia swego.

Proboszczem tutejszej parafji był od roku 1898 i przez te 32 lata swej pracy duszpasterskiej w Tychach pracował na chwałą Bożą i ku zbawieniu dusz, pozostając na zawsze w miłej i drogiej pamięci u swoich parafjan.

Z bólem serca żegnają się parafjanie tyscy ze swoim zmarłym kochanym i nigdy niezapomnianym proboszczem, prosząc Pana Boga o spokój i zbawienie dla duszy Jego.

Wyprowadzenie zwłok z plebanji do kościoła nastąpi w niedzielę, dnia 14. b. m. o godz. 16-tej, zaś pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 15 bm. o godz. 9.30.

Zamiast wieńców uprasza się o składanie ofiar w kancelarji parafjalnej na rozbudowę tutejszego Sierocińca, którego ś. p. Ks. Infułat był założycielem i opiekunem.

Niech odpoczywa w pokoju.

Tychy, dnia 11 września 1930 r.

Za parafjan:

Zarząd kościelny.

Sląski Urząd Wojewódzki

ogłasza ofertowy pisemny

przetarg publiczny

na wykonanie

robót szklarskich

przy budowie szkół techn. zawod.

w Katowicach

z terminem wniesienia ofert do dnia 19 września b. r. godz. 11-ta.

Bliższe szczegóły przetargu są podane w „Gazecie Urzędowej Wojew. Sl.", na tablicy Wydziału Robót Publicznych oraz w Kierownictwie budowy, ul. Krasińskiego.

Za Wojewodę:

(—) Inż. Nowak

Za Naczelnika Wydziału R. P.

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach

donosi, iż w niedzielę dnia 14 września br. o godz. 16-tej (4-tej po południu) rozpocznie się kurs dla obuwników pod kierownictwem p. Stegmüllera z Grazu w sali Domu Chrześcijańskiego (Hospitz) w Katowicach przy ul. Jagiellońskiej nr. 17.

Wszystkich zainteresowanych powyższym kursem pp. mistrzów i czeladników obuwniczych uprasza się o punktualne przybycie na rozpoczęcie kursu.

Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach

uruchamia w najbliższej przyszłości w Katowicach i w Rybniku **kurs kalkulacyjno-buchalteryjny-przygotowawczy do egzaminów mistrzowskich.**

Program kursu obejmuje kalkulację rzemieślniczą, ustawoznawstwo ogólne i podatkowe, rachunki, naukę o handlu i o wekslu, stylistykę i korespondencję, oraz księgowość.

Celem kursu jest zaznajomienie uczestników, pochodzących ze sfer rzemieślniczych, z zasadami obliczenia ceny własnej i ceny sprzedaży ich wyrobów z uwzględnieniem wszystkich czynników wpływających na cenę, danie im podstawowych wiadomości z nauki o handlu i o wekslu, z księgowości w zakresie potrzebnym w ich przedsiębiorstwie oraz zaznajomienie rzemieślników z ich prawami i obowiązkami jako obywateli i jako przedsiębiorców.

Warunki przyjęcia: 1) świadectwo zwolnienia ze szkoły powszechnej względnie inne równorzędne świadectwa, 2) dowód ukończenia nauki rzemiosła.

Wyjątkowo mogą być przyjęci na kurs także ci członkowie rodzin rzemieślniczych, odpowiadający warunkowi 1) którzy mają w warsztatach przeprowadzać kalkulację, względnie prowadzić księgi.

Zgłoszenia na kurs przyjmuje biuro Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach, przy ul. Słowackiego 19, III p. w godzinach urzędowych od 9—13 i od 16—18, zaś w soboty od 9—13.

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach

ma zamiar uruchomić w miesiącu listopadzie wzgl. grudniu 1930 r. kurs dla malarzy pod kierownictwem wiedeńskiego instruktora p. Edwarda Szprucha.

Plan nauki obejmujący 290 godzin jest następujący:

1. Imitowanie wszelkich gatunków drzewa, marmurów, najnowsze malarstwo wnętrz jak również projekty dla salonów, klatek schodowych, vestibulów, kolumn, postumentów, a specjalnie dekoracja w szlachetnych marmurach dla monumentalnych kościelnych budowli, ołtarzy, kazalnic i t. p. oraz plastyczne linjowanie sztab i gzymsów.
2. Specjanie modna technika. Złocenie matowe i z połyskiem ze szkłem najnowsze reklamy w szkle, transparenty i rycie w różnych linjach. Technika napryskowa i jej zastosowanie dla lakierowania karoseryj automobilowych, szpachtlowanie i kitowanie według francuskiego systemu, polerowanie, szlifowania jak również patynowanie matowe jedwabnem pismem. Następnie imitacja szlachetnych metali, jak miedzi, bronzu, śniedzi etc.

Chemiczne bejcowanie i farbowanie drzew naturalnych, technika pociągnięcia grzebieniami, imitacja różnych gatunków drzew jak również praktyczne zastosowanie do intarsji drzewnych, intarsji drzewnych krajobrazów i wkładek drzewnych.

Nauka i harmonja farb.

Nauka prowadzona będzie codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt w godzinach popołudniowych.

Na kurs mogą być przyjmowani mistrzowie, czeladnicy, uczniowie malarscy i lakierniczy.

Zgłoszenia na kurs kierować należy do Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach przy ul. Słowackiego 19. III. p., gdzie również będą udzielane wszelkie informacje ustnie w godzinach urzędowych od 9—13 i od 16—18, zaś w soboty od 9—13.

Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach

uruchamia po 15 bm. **specjalny kurs dla palaczy kotłowych w Chorzowie.**

Śpieszne zgłoszenia należy kierować do Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Katowicach, przy ul. Słowackiego 19. III. p. gdzie się też udziela bliższych informacji w godzinach urzędowych od 9—13 i od 16—18, zaś w soboty od 9—13.

Prosi się o podanie adresu

Julja Burek z Zabrza

która przed wojną kształciła się w internacie zakonnic w Śląskich-Piekarach.

Dulowska, Katowice, Rynek 12